

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย
ประเทศไทย ระดับปฐมวัย ตามหลักอริยสัจ 4 ของสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 *
GUIDELINES FOR ADMINISTRATION DEVELOPMENT OF THE
THAILAND LITTLE SCIENTISTS HOME PROJECT OF EARLY
CHILDHOOD LEVEL BASED ON ARIYASACCA 4 OF THE SCHOOLS
UNDER SURIN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

ตรีบุตร ชื่อสัตย์¹, พระครูวิริยปัญญาภิวัฒน์² และ ชูชัย ประดับสุข³

Trebut Suesat¹, Phrakhruwiriyaphanyaphiwat² and Chuchai Pradubsook³

¹⁻³มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์

¹⁻³Mahachulalongkornrajavidyalaya University Surin Campus, Thailand

Corresponding Author's Email: boom426@gmail.com

วันที่รับบทความ : 24 พฤษภาคม 2568; วันที่แก้ไขบทความ 3 มิถุนายน 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 4 มิถุนายน 2568

Received 24 May 2025; Revised 3 June 2025; Accepted 4 June 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 2. เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ตามหลักอริยสัจ 4 ของสถานศึกษา ใน

Citation:

* ตรีบุตร ชื่อสัตย์, พระครูวิริยปัญญาภิวัฒน์ และ ชูชัย ประดับสุข. (2568). แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ตามหลักอริยสัจ 4 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 3(3), 1333-1346.

Trebut Suesat, Phrakhruwiriyaphanyaphiwat and Chuchai Pradubsook. (2025). Guidelines For Administration Development Of The Thailand Little Scientists Home Project Of Early Childhood Level Based On Ariyasacca 4 Of The Schools Under Surin Primary Educational Service Area Office 3.

Journal of Interdisciplinary Social Development, 3(3), 1333-1346.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 3. เพื่อประเมินแนวทางการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ตามหลักอริยสัจ 4 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยมีกระบวนการบริหาร 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการนิเทศติดตาม และด้านการประเมินผล รูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 290 คน แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูป/คน และแบบประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 รูป/คน สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ภาพรวม ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตาม ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการประเมินผล และด้านการนิเทศ ติดตาม ตามลำดับ

2. วิธีการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ตามหลักอริยสัจ 4 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ทั้ง 4 ด้าน ด้านละ 3 ประเด็น ได้ประเด็นละ 1 วิธีการ

3. ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ตามหลักอริยสัจ 4 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับตาม ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการวางแผน ด้านการนิเทศ ติดตาม ด้านการประเมินผล และด้านการดำเนินงาน ตามลำดับ

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, การบริหารจัดการ, โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย, หลักอริยสัจ 4

Abstract

The research article of this research were: 1. to study the administration conditions of the Little Scientist House Project in Thailand at early childhood level in educational institutions under Surin Primary Educational Service Area Office 3, 2. to explore methods for developing the administration of the Little Scientist House Project in Thailand at the early childhood level based on Ariyasacca 4 in educational institutions under Surin Primary Educational Service Area Office 3, 3. to evaluate the administration approaches of the Little Scientist House project in Thailand at the early childhood level according to Ariyasacca 4 in educational institutions under the Surin Primary Educational Service Area Office 3. The management process includes four aspects planning, implementation, supervision, and evaluation. The research design is a mixed-method approach combining quantitative and qualitative research. The tools used include questionnaires for a sample group of 290 school administrators and preschool teachers, interviews with 7 key informants, and evaluations from 5 experts. The statistics used are mean, standard deviation, and content analysis. An evaluation form completed by 5 experts. The statistical methods used in the analysis include mean, standard deviation, and content analysis.

The research findings indicate that

1. The overall management condition of the Little Scientist House Project in Thailand for early childhood education in schools under the Surin Primary Educational Service Area Office 3, across all four aspects, is at a high level. The aspects are ranked in order from highest to lowest average: planning, implementation, evaluation, and supervision.

2. The methods for developing the management of the Little Scientist House project in Thailand for early childhood education according to the Four Noble Truths of educational institutions under the Surin Primary Educational

Service Area Office, District 3, covering all four aspects, with three issues per aspect, each with one method.

3. The evaluation results of the development guidelines for managing the Little Scientist House project in Thailand at the preschool level, based on the Four Noble Truths, in schools under the Surin Primary Educational Service Area Office 3, show that all four aspects are highly appropriate. They are ranked in order of average from highest to lowest: planning, supervision and monitoring, evaluation, and implementation.

Keywords: Development guidelines, management, Thailand Young Scientist House Project, early childhood level, Ariyasacca 4

บทนำ

การเรียนรู้วิทยาศาสตร์จึงมีความสำคัญควรได้รับการส่งเสริมตั้งแต่ในระดับปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ตามที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดไว้ว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการครบทุกด้าน ทั้ง ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างสมดุลโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงโดยผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เหมาะสมกับวัยเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการสูงสุด ตามศักยภาพและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย เกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย เป็นโครงการของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาพระราชทานพระราชดำริให้คณะกรรมการนำไปพิจารณาริเริ่มดำเนินการนำร่องในประเทศไทย โดยได้ทอดพระเนตรตัวอย่างโครงการนี้ เมื่อคราวเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศเยอรมนี ในปีพุทธศักราช 2552 (บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย, 2554) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความสำคัญและให้สถานศึกษาในสังกัดนำร่องดำเนินโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์ประเทศไทย ระดับปฐมวัย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2562 จนถึงปัจจุบัน จำนวน 232 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 จากรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2566 ผลสรุปการดำเนินงานโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์ประเทศไทย ระดับปฐมวัย ได้ถูกนำมาศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประมวลผล ซึ่งพบว่า 1) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ยังไม่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย 2) ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมของโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ยังไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์อย่างต่อเนื่อง 3) ทักษะพื้นฐานของเด็กยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เพราะเด็กขาดทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการเปรียบเทียบ และการแก้ปัญหา ตลอดจนการสนทนาโต้ตอบและแสดงความคิดเห็น (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566, 2566) จึงสอดคล้องกับการประเมินพัฒนาการของเด็ก ตามรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา Self-Assessment Report : SAR ระดับปฐมวัย เมื่อดำเนินการประเมินผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ระดับปฐมวัย จำนวน 232 แห่ง พบว่า พัฒนาการทุกด้านโดยรวมอยู่ในระดับดี แต่เมื่อแยกเป็นรายพัฒนาการ พบว่า พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กต่ำกว่าพัฒนาการด้านอื่นๆ ดังนี้ ผลการพัฒนาทางด้านสติปัญญาอยู่ในระดับดี ร้อยละ 40.14 รองลงมาด้านอารมณ์ สังคม และจิตใจ ร้อยละ 22.68 และด้านร่างกาย ร้อยละ 22.15 ตามลำดับ (รายงานผลการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา Self-Assessment Report : SAR ปีการศึกษา 2564, 2564)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนระดับปฐมวัยและเป็นครูผู้รับผิดชอบโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ในสถานศึกษา มีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ตามหลักอริยสัจ 4 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
2. เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับปฐมวัย ตามหลักอริยสัจ 4 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3
3. เพื่อประเมินแนวทางการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ตามหลักอริยสัจ 4 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาที่เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 232 แห่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 232 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย 407 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 639 คน

กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 232 โรงเรียน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ R.V. Krejcie และ D.W. Morgan ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 145 โรงเรียน และทำการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) แยกตามอำเภอตามอัตราส่วนของจำนวนประชากร โดยมีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย 1 คน รวมทั้งหมด 290 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับปฐมวัย ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

2.2 แบบสัมภาษณ์วิธีการพัฒนาและแนวทางการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ตามหลักอริยสัจ 4 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3

2.3 แบบประเมินแนวทางการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับปฐมวัย ตามหลักอริยสัจ 4 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทยระดับปฐมวัย ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๓ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 รูป/คน และการตอบแบบประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 รูป/คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับปฐมวัย ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน

ลำดับ	สภาพการบริหารจัดการโครงการบ้าน นัก วิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ของสถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3	n = 290			ลำดับที่
		ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	
1	ด้านการวางแผน	4.51	0.36	มากที่สุด	1
2	ด้านการดำเนินงาน	4.49	0.41	มาก	2
3	ด้านการนิเทศติดตาม	4.36	0.46	มาก	4
4	ด้านประเมินผล	4.39	0.42	มาก	3
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.44	0.33	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.33 รายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.36 และรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 รองลงมา ได้แก่ ด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 และรองลงมา ได้แก่ ด้านการนิเทศติดตาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 ตามลำดับ

2. วิธีการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ตามหลักอริยสัจ 4 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 กระบวนการบริหารทั้ง 4 ด้าน ด้านละ 3 ประเด็น ได้ประเด็นละ 1 วิธีการ ดังนี้ ด้านการวางแผน 1) พิจารณางบประมาณ 2) สนับสนุนครูเข้ารับการอบรม 3) สำรวจสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ มีความปลอดภัย (มรรค:แนวทางการดำเนินการ), ด้านการดำเนินงาน 1) จัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่เหมาะสม 2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (นิโรธ:แนวทางแก้ไขหรือผลลัพธ์ที่ต้องการ) 3) บูรณาการแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (มรรค:แนวทางการดำเนินการ), ด้านการนิเทศ ติดตาม 1) แนวทางในการนิเทศ ติดตาม อย่างสม่ำเสมอ (มรรค:แนวทางการดำเนินการ) 2) วางแผนการนิเทศ ติดตาม สะท้อนปัญหาได้ (ทุกข์,นิโรธ:ระบุปัญหา,แนวทางแก้ไขหรือผลลัพธ์ที่ต้องการ) 3) มีการนิเทศ ติดตามที่ครอบคลุม สะท้อนผลได้ และด้านการประเมินผล 1) วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน แนวทางแก้ไขปรับปรุง 2) ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (นิโรธ:แนวทางแก้ไขหรือผลลัพธ์ที่ต้องการ) 3) มีการระบุถึงปัญหาที่พบในโครงการมีแนวทางแก้ไขปัญหาได้ (มรรค:แนวทางการดำเนินการ)

3. ผลการประเมินแนวทางการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ตามหลักอริยสัจ 4 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญตอบแบบประเมินที่มีต่อแนวทางการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ตามหลักอริยสัจ 4 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน

ลำดับ	แนวทางการบริหารจัดการโครงการ บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ตามหลักอริยสัจ 4 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3	n = 5			ลำดับที่
		ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	
1	ด้านการวางแผน	4.93	0.14	มากที่สุด	1
2	ด้านการดำเนินงาน	4.53	0.18	มากที่สุด	4
3	ด้านการนิเทศติดตาม	4.87	0.18	มากที่สุด	2
4	ด้านการประเมินผล	4.60	0.27	มากที่สุด	3
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.73	0.07	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญตอบแบบประเมินที่มีต่อแนวทางการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ตามหลักอริยสัจ 4 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.07 รายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.14 รองลงมา ได้แก่ ด้านการนิเทศติดตาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.18 รองลงมา ได้แก่ ด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.27 และรองลงมา ได้แก่ ด้านการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.18 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ตามหลักอริยสัจ 4 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผู้วิจัยได้พิจารณาผลการวิจัยและนำเสนอประเด็นสำคัญจากข้อค้นพบมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิจัยสภาพการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต

3 ผู้วิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตาม ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการประเมินผล และด้านการนิเทศติดตาม ซึ่งสอดคล้องกับ กมลรัตน์ อธิววรรณ (2561) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการดำเนินงานโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพ การดำเนินงานของโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดประสบการณ์ และด้านการบริหารงาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูปฐมวัย ได้ดำเนินการตามตัวชี้วัดจุดประสงค์ของโครงการ มีการพัฒนาครูปฐมวัยโดยการเข้ารับการอบรม ตลอดจนจัดกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนอนุบาล มีทักษะและความรู้ทางวิทยาศาสตร์เบื้องต้น และมีการประเมินผลการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และปัญหาการดำเนินงานของโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารงาน และด้านการจัดประสบการณ์ ตามลำดับที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ได้มีการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย มีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ก่อนการทดลอง ตลอดจนมีการนิเทศ ติดตามการดำเนินงาน และการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย จึงทำให้ระดับปัญหาจึงค่อนข้างน้อย

2. ผลการวิจัยวิธีการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ตามหลักอริยสัจ 4 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผู้วิจัยพบว่า กระบวนการบริหารทั้ง 4 ด้าน 1) ด้านการวางแผน พิจารณางบประมาณ สนับสนุนครูเข้ารับการอบรม และสำรวจสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ มีความปลอดภัย (มรรค:แนวทางการดำเนินการ) 2) ด้านการดำเนินงาน จัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เหมาะสม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (นิโรธ:แนวทางแก้ไขหรือผลลัพธ์ที่ต้องการ) และบูรณาการแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (มรรค:แนวทางการดำเนินการ) 3) ด้านการนิเทศติดตาม แนวทางในการนิเทศ ติดตาม อย่างสม่ำเสมอ (มรรค:แนวทางการดำเนินการ) วางแผนการนิเทศ ติดตาม สะท้อนปัญหาได้ (ทุกซ์,นิโรธ:ระบุปัญหา,แนวทางแก้ไขหรือผลลัพธ์ที่ต้องการ) และมีการนิเทศ ติดตามที่ครอบคลุม สะท้อนผลได้ และ 4) ด้านการประเมินผล

วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน แนวทางแก้ไขปรับปรุง ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (นิโรธ:แนวทางแก้ไขหรือผลลัพธ์ที่ต้องการ) และมีการระบุถึงปัญหาที่พบในโครงการมีแนวทางแก้ไขปัญหาได้ (มรรค:แนวทางการดำเนินการ) ซึ่งสอดคล้องกับ พระครูปลัดคึกคัก มหาวิโร (โกศลสุภวัณน์) (2563) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามหลักอริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอริยสัจ 4 ผ่าน 5 กระบวนการพัฒนา

- 1) กระบวนการที่ 1 ทุกข์ (การกำหนดปัญหา) 2) กระบวนการที่ 2 สมุทัย (สาเหตุ)
- กระบวนการที่ 3 นิโรธ (ผล) กระบวนการที่ 4 มรรค (วิธีการแก้ปัญหา) กระบวนการที่ 5

สรุปผล เกิดการเรียนรู้เชิงบูรณาการเข้ากับหลักอริยสัจ 4 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามหลักอริยสัจ 4 5 STEPS LEARNING รูปแบบที่ 1) สืบค้นความรู้กำหนดปัญหาและตั้งคำถาม รูปแบบที่ 2) ตั้งสมมติฐาน รูปแบบที่ 3) วิธีการคิดสร้างรูปแบบการเรียนรู้แบบ รูปแบบที่ 4) วิธีการแก้ปัญหาแยกแยะหมวดหมู่ รูปแบบที่ 5) สรุปจาก 4 รูปแบบ ตามหลักอริยสัจ 4 สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาเชิงพุทธบูรณาการอย่างสันติและยั่งยืนได้

สอดคล้องกับ บุญเชิด ชำนิศาสตร์ (2564) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี ที่มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในทางกระบวนการปฏิบัติงานวิชาการ 6 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดเป้าหมาย 2) การวางแผน 3) การปฏิบัติตามแผน 4) การส่งเสริมให้สอดคล้องกับติดตาม 5) การตรวจสอบประเมินผล 6) การรายงานผลการดำเนินงาน และเป็นแนวทางการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา 12 ด้าน คือ 1) ด้านพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านวัดผลและประเมินพัฒนาการ 4) ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี 6) ด้านพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) ด้านนิเทศการศึกษา 8) ด้านแนะแนวการศึกษา 9) ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน 11) ด้านประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 12) ด้านการส่งเสริมสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรจะใช้หลักวิทยาศาสตร์และหลักวิชาการโดยวิธีแก้ปัญหาเชิงระบบภายใต้ความเชื่อมั่นว่ามนุษย์ทุกคนพัฒนาได้โดยใช้ระบบ

PDCA ของ Deming คือ บุคลากรทุกคนร่วมวางแผน (Plan) ร่วมปฏิบัติ (Do) ร่วมตรวจสอบ (Check) และร่วมปรับปรุงพัฒนา (Action)

3. ผลการประเมินแนวทางการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับปฐมวัย ตามหลักอริยสัจ 4 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผู้วิจัยพบว่า แนวทางการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย ตามหลักอริยสัจ 4 ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการนิเทศ ติดตาม ด้านการประเมินผล และด้านการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับ อภันตริ นาคอำไพ (2564) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยโดยใช้แนวคิดการประเมิน กรณีที่ประสบความสำเร็จ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางที่ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงาน ครูผู้สอน และผู้เรียน ควรกำหนดให้มีโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยอยู่ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา มีการสนับสนุน งบประมาณ การจัดทำโครงการอย่างเพียงพอมีการวางแผนการดำเนินงาน ติดตามและประเมินผล อย่างต่อเนื่องส่งเสริมให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูเครือข่ายโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยอย่างต่อเนื่องมีความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า การบริหารตามหลักอริยสัจ 4 นำมาซึ่งให้เกิดกระบวนการที่สอดคล้องกับหลักธรรม ดังนี้ ด้านการวางแผน มรรค แนวทางการดำเนินการ ด้านการดำเนินงาน นิโรธ แนวทางแก้ไขหรือผลลัพธ์ที่ต้องการ และมรรค แนวทางการดำเนินการ ด้านการนิเทศ ติดตาม มรรค แนวทางการดำเนินการ ทุกข์ ระบุปัญหา และนิโรธ แนวทางแก้ไขหรือผลลัพธ์ที่ต้องการ และด้านการประเมินผล นิโรธ แนวทางแก้ไขหรือผลลัพธ์ที่ต้องการและมรรค แนวทางการดำเนินการ ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัย ประกอบด้วย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ประกอบด้วย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรแนะนำผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีการศึกษากระบวนการจัดกิจกรรมโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย และนำไปประยุกต์ใช้ให้

เหมาะสมกับบริบทโรงเรียน เพื่อการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย และพัฒนาโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทยให้ต่อเนื่อง สามารถขยายผลนำโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทยไปจัดกิจกรรมในระดับชั้นประถมศึกษาได้

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีแนวทางในการนิเทศ ติดตาม อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง กำกับดูแล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการดำเนินงานตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย

2) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย โดยการสนับสนุนงบประมาณ หรือส่งครูผู้สอนระดับปฐมวัยเข้ารับการอบรมโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาวิธีการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย โดยนำมาประยุกต์ใช้กับหลักสูตรทางพระพุทธศาสนาอื่น ๆ

2) ควรมีการวิจัยและพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย ระดับปฐมวัย โดยใช้หลักอริยสัจ 4

เอกสารอ้างอิง

กมลรัตน์ อธิวรรณ.(2561). สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการดำเนินงานโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

กัลยา วาณิชย์ปัญญา.(2557). การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สามลดา.

บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย.(2554). โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย. เรียกใช้เมื่อ 11 เมษายน 2567 จาก <https://www.littlescientistshouse.com/about-us>.

บุญชม ศรีสะอาด.(2553). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุวิริยาสาสน์.

บุญเชิด ชำนิศาสตร์.(2564). พัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสยาม.

พระครูปลัดศักดิ์.(มหาวิโร โกศลสุวรรณ) (2563). รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามหลักอริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. ใน ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชา พุทธบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3.(2566). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. เอกสารลำดับที่ 27/2566 กลุ่มนโยบายและแผน.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3.(2564). รายงานผลการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา Self-Assessment Report : SAR ปีการศึกษา 2564. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา.

อภันตรี นาคอำไพ.(2564). การประเมินโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยโดยใช้แนวคิดการประเมิน กรณีที่ประสบความสำเร็จ. ใน วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.